

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นของเด็กอายุ 0-5 ปี ของผู้สูงอายุ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

3.1 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Unit of analysis)

การศึกษานี้หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นปัจเจกบุคคล

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษานี้ ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.2.1 ประชากร (Population) คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูเด็กที่มีอายุ 0-5 ปี ในครอบครัวที่บิดา-มารดาของเด็ก มีการอพยพแรงงานมากกว่า 3 เดือนต่อปี จากผลการสำรวจเบื้องต้นของผู้ศึกษามีผู้สูงอายุ 50 ปีขึ้นไป กำลังเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี อยู่จำนวน 523 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) หากกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป และกำลังเลี้ยงดูเด็กที่มีอายุ 0-5 ปี ในครอบครัวที่บิดา-มารดา มีการอพยพแรงงาน โดยคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane

1) ขนาดตัวอย่าง (Sample size) การหาขนาดตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนประชากร โดยวิธีการหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (Taro Yamane อ้างในสำเริง จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2536 : 122) ได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 227 คน จากสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Nd^2}$$

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

= 523 คน

d = ค่าสัดส่วนจากตัวอย่างแตกต่างไปจากค่าสัดส่วนของประชากร
ไม่เกิน 0.05

n = ขนาดตัวอย่าง

= 227 คน

2) แบบการสุ่มตัวอย่าง (Type of sampling) ผู้วิจัยใช้วิธีการดังนี้

(1) เลือกตำบลโดยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) ทั้ง 14 ตำบล

(2) สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ในครอบครัวที่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป เลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ขณะที่บิดา-มารดาของเด็กอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่นเป็นเวลามากกว่า 3 เดือนต่อปี

ตารางที่ 1 ตำบลและจำนวนตัวอย่างผู้สูงอายุที่เลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

ลำดับที่	ชื่อตำบล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1.	หนองกุงธาร	82	36
2.	กุดขอนแก่น	41	18
3.	ในเมือง	42	18
4.	นาชุมแสง	44	19
5.	นาหว้า	36	16
6.	เขาน้อย	58	25
7.	สงเปลือย	33	14
8.	เมืองเก่าพัฒนา	29	13
9.	ทุ่งชมพู	18	8
10.	ภูเวียง	10	4
11.	บ้านเรือ	16	7
12.	หนองกุงเงิน	26	11
13.	ห้วยทอง	37	16
14.	คินคำ	51	22
ประชากร		523	227

3.3 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์และการสังเกตจากพฤติกรรม การเลี้ยงดูเด็กของผู้สูงอายุ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ

3.4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วยแบบสอบถาม 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุที่เลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี โดยมีคำถาม 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลปัจจัยการรับรู้ของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการรับรู้ประกอบด้วย

คำถามดังนี้

1) คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็ก	5 ข้อ
2) คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ภาวะสุขภาพเด็ก	5 ข้อ
3) คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ประโยชน์ของการดูแลสุขภาพเด็ก	5 ข้อ
4) คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงดูเด็ก	5 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ 5 ด้าน คือ การตอบสนองด้านอารมณ์ การตอบสนองด้านข้อมูลข่าวสาร การตอบสนองด้านการช่วยเหลือ เป็นสิ่งของ เงิน แรงงาน มีคำถาม ด้านละ 4 ข้อ รวมเป็นคำถามทั้งหมด 20 ข้อ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเรื่องแหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามเรื่องการเคยหรือไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก 1 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับความถี่ของการได้รับข่าวสารจากสื่อซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งประกอบไปด้วยสื่อบุคคล และการสื่อสารต่าง ๆ มีคำถาม 7 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ลักษณะครอบครัวของผู้สูงอายุ คำถามประกอบด้วย ลักษณะของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ของครอบครัวของผู้สูงอายุ รวมข้อคำถาม 6 ข้อ

ส่วนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ของผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้วิจัยเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จึงใช้เกณฑ์พฤติกรรมกับเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีคำถามประกอบด้วย

1) พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กด้านโภชนาการ	9 ข้อ
2) พฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพ	7 ข้อ
3) พฤติกรรมด้านการป้องกันโรค	5 ข้อ
4) พฤติกรรมด้านความปลอดภัย	6 ข้อ
5) พฤติกรรมด้านส่งเสริมพัฒนาการ	7 ข้อ
6) พฤติกรรมด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กไทย	10 ข้อ
รวมข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กทั้งหมด	44 ข้อ

3.4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และยังไม่พบงานวิจัยในลักษณะนี้โดยตรง ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบสำรวจหาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้ในการศึกษา โดยให้ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านของอำเภอภูเวียงเป็นผู้สำรวจ ซึ่งได้รับแบบสำรวจกลับมา 82% ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดของอำเภอภูเวียง ซึ่งผลการสำรวจที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ

1) ผู้สูงอายุที่เลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ส่วนใหญ่จะมีอายุต่ำกว่า 60 ปี คือมีอายุ 50-60 ปี มีจำนวน 282 คน ในจำนวนผู้สูงอายุ 523 คน คิดเป็น 53.9% ของผู้สูงอายุที่เลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้ใช้เกณฑ์ผู้สูงอายุคอนคั้นคือ มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ในการวิจัยครั้งนี้

2) เด็กที่ผู้สูงอายุเลี้ยงดูยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ที่อายุมากกว่า 5 ปี ซึ่งควรได้รับความสนใจจากภาครัฐและเอกชน ในการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุในการเลี้ยงดูเด็ก

การสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ (Interview guide line) โดยมีแนวคำถามดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษาและประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการรับรู้ การเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ของผู้สูงอายุในเรื่อง การรับรู้ ความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็ก การรับรู้ภาวะสุขภาพของเด็ก การรับรู้ประโยชน์ของการเลี้ยงดูเด็ก การรับรู้ปัญหาอุปสรรคของการเลี้ยงดูเด็ก

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์ การตอบสนองด้านการยอมรับในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมตอบสนองด้านการช่วยเหลือ เป็นสิ่งของ เงินทอง และแรงงาน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับแหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กของผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของครอบครัว

ส่วนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ของผู้สูงอายุ ในด้านโภชนาการ ด้านการป้องกันโรค ด้านส่งเสริมพัฒนาการ ด้านการดูแลสุขภาพ ด้านความปลอดภัย และด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กไทย

3.4.3 การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรตามกรอบแนวความคิด ดังนี้

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่

(1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็ก 0-5 ปี

(2) ปัจจัยการรับรู้ ได้แก่

ก) การรับรู้ความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี

ข) การรับรู้ภาวะสุขภาพเด็กอายุ 0-5 ปี

ค) การรับรู้ประโยชน์ของการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี

ง) การรับรู้ปัญหาอุปสรรคของการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี

(3) การสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ

(4) แหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กของผู้สูงอายุ

(5) คุณลักษณะครอบครัวของผู้สูงอายุ

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ของผู้สูงอายุ โดยแบ่งพฤติกรรมด้านต่อไปนี้

(1) ด้านโภชนาการ

(2) ด้านการดูแลสุขภาพ

(3) ด้านการป้องกันโรค

(4) ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ

(5) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ

(6) ด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กไทย

3.4.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์

3.4.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดสอบกับผู้สูงอายุในเขตตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3.4.6 การทดสอบแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และการหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ดังนี้

1) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบ และปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหาให้สมบูรณ์ (ตามรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก)

2) การหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของเครื่องมือ ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ด้วยวิธีของ Conbach ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{Alpha} = \frac{K}{k-1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ Alpha แทน ดัชนีความเที่ยงของแบบสอบถาม หรือสัมประสิทธิ์แอลฟา

K แทน จำนวนข้อ

$\sum Si^2$ แทน ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งฉบับของคนทั้งหมดที่ทำแบบสอบถาม

ค่าความเที่ยงของเครื่องมือรายหมวดมีดังนี้

หมวด การรับรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ค่าความเชื่อถือได้ = .6405

หมวด การสนับสนุนด้านสังคมของผู้สูงอายุ ค่าความเชื่อถือได้ = .7960

หมวด แหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ค่าความเชื่อถือได้ = .9675

3.4.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นไป สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย โดยผู้สัมภาษณ์ คือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยที่ผ่านการอบรม และทดลองการใช้แบบสัมภาษณ์แล้ว จำนวน 5 คน เป็นผู้สัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวัดตัวแปร

การวัดตัวแปร ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วตั้งเกณฑ์การวัดตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามดังนี้

3.5.1 การวัดตัวแปรอิสระ ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

3.5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวแปร

1) เพศ ได้แก่ เพศหญิง และเพศชาย ส่วนใหญ่ผู้เลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี มักจะเป็นเพศหญิง จึงกำหนดให้

เพศหญิง = 1 เพศชาย = 0

2) อายุของผู้สูงอายุ ใช้อายุจริงของผู้สูงอายุเป็นตัววัด

3) ระดับการศึกษา

ก. ไม่ได้เรียน	กำหนดค่าให้ = 0
ข. ประถมศึกษาปีที่ 4, 6	กำหนดค่าให้ = 1
ค. มัธยมศึกษาปีที่ 3	กำหนดค่าให้ = 1

4) สถานภาพสมรสของผู้สูงอายุ

ก. โสด	กำหนดค่าให้ = 0
ข. คู่	กำหนดค่าให้ = 1
ค. หม้าย, หย่า, แยก	กำหนดค่าให้ = 1

5) ประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี

ก. ไม่เคย	กำหนดค่าให้ = 0
ข. เคย	กำหนดค่าให้ = 1

6) เคยอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก

ก. ไม่เคย	กำหนดค่าให้ = 0
ข. เคย	กำหนดค่าให้ = 1

7) เคยปฏิบัติงานในหน้าที่อาสาสมัครที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี

ก. ไม่เคย	กำหนดค่าให้ = 0
ข. เคย	กำหนดค่าให้ = 1

3.5.1.2 ปัจจัยการรับรู้เรื่องการเลี้ยงดูเด็กของผู้สูงอายุ แบ่งการรับรู้ออกเป็น 3 การรับรู้ ได้แก่

3 การรับรู้ ได้แก่

- ก) การรับรู้ความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็ก
- ข) การรับรู้ภาวะสุขภาพเด็ก
- ค) การรับรู้ประโยชน์ของการเลี้ยงดูเด็ก
- ง) การรับรู้ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงดูเด็ก

ในการวัด ผู้วิจัยแบ่งการรับรู้ออกเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ

ไม่เห็นด้วย มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

กรณีแรก เป็นคำถามเชิงบวก

เห็นด้วย	ได้ 3 คะแนน
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	ได้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้ 1 คะแนน

กรณีที่สองเป็นคำถามเชิงลบ

เห็นด้วย	ได้ 1 คะแนน
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	ได้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้ 3 คะแนน

3.5.1.3 ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ แบ่งการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุออกเป็น 5 ด้านคือ

- ก. การตอบสนองด้านอารมณ์
- ข. การตอบสนองด้านการยอมรับในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
- ค. การตอบสนองความต้องการในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
- ง. การตอบสนองด้านข้อมูลข่าวสาร
- จ. การตอบสนองด้านการช่วยเหลือเป็นสิ่งที่ของ เงินทอง และแรงงาน

ในการวัดการสนับสนุนทางสังคม ผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้คะแนนโดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

เกิดเป็นประจำ	ได้ 3 คะแนน
เกิดเป็นบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
ไม่เคยเกิดเลย	ได้ 1 คะแนน

3.5.1.4 แหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กของผู้สูงอายุแบ่งระดับความถี่ของการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ระดับได้แก่ เกิดเป็นประจำ เกิดเป็นบางครั้ง ไม่เคยเกิดเลย มีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกิดเป็นประจำ	ได้ 3 คะแนน
เกิดเป็นบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
ไม่เคยเกิดเลย	ได้ 1 คะแนน

3.5.1.5 คุณลักษณะของครอบครัวของผู้สูงอายุ ประกอบไปด้วย

1) ลักษณะของครอบครัวแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ก. ครอบครัวเดี่ยว	กำหนดให้ 0
ข. ครอบครัวขยาย	กำหนดให้ 1

2) จำนวนสมาชิกของครอบครัว ใช้จำนวนสมาชิกของครอบครัวตามความเป็นจริงเป็นตัววัด

3) รายได้ของบุคคลในครอบครัว ใช้จำนวน รายได้ของครอบครัว ตามความเป็นจริงเป็นตัววัด

การจัดระดับของตัวแปรอิสระบางตัว คือ ปัจจัยการรับรู้การเลี้ยงดูเด็กของผู้
สูงอายุ การสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ มีเกณฑ์การจัดระดับดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	ระดับ
1.00 - 1.66	น้อย
1.67 - 2.33	ปานกลาง
2.34 - 3.00	สูง, มาก

เกณฑ์ดังกล่าวได้จากการนำคะแนนรวมของทุกข้อมาหารด้วยจำนวนข้อ
แล้วนำมากำหนดช่วงคะแนนโดยใช้คะแนนมากที่สุด (3) ลบ ด้วยคะแนนที่น้อยที่สุด (1) หาร
ด้วย 3 ได้เท่ากับ 0.66 แล้วจึงนำ 0.66 มากำหนดช่วงความห่างของคะแนน

3.5.2 การวัดตัวแปรตาม ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้คือ

พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ของผู้สูงอายุ ซึ่งแบ่งเป็นการเลี้ยงดูเด็กออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1) พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กด้านโภชนาการ
- 2) พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กด้านการดูแลสุขภาพ
- 3) พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กด้านการป้องกันโรค
- 4) พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กด้านความปลอดภัย
- 5) พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กด้านการส่งเสริมพัฒนาการ
- 6) พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กไทย

พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ของผู้สูงอายุตัวแปรประกอบด้วย

3.5.2.1 พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ด้านโภชนาการ ประกอบด้วยข้อคำถาม

9 ข้อคือ

1. การเลี้ยงดูเด็กด้วยนมมารดาตั้งแต่แรกเกิด ถึง 4 เดือน มีเกณฑ์การให้
คะแนนดังนี้

เลี้ยงดูเด็กด้วยนมมารดาอย่างเดียว	ได้ 3 คะแนน
เลี้ยงดูเด็กด้วยนมมารดา ร่วมกับนมผสม	ได้ 2 คะแนน
เลี้ยงดูเด็กด้วยนมผสมอย่างเดียว	ได้ 1 คะแนน

2. การเริ่มให้อาหารเสริมแก่เด็กมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้อาหารเสริมเมื่อเด็กอายุ 3-4 เดือน	ได้ 3 คะแนน
ให้อาหารเสริมช่วงอายุ 1-3 เดือน หรือ 4-6 เดือน	ได้ 2 คะแนน
ให้อาหารเสริมช่วงก่อนอายุ 1 เดือน หรืออายุมากกว่า 6 เดือน	ได้ 1 คะแนน

3. เด็กที่ทานเลี้ยงดูได้รับประทานอาหารพวกเนื้อ
4. เด็กที่ทานเลี้ยงดูได้รับประทานอาหารพวก ไข่
5. เด็กที่ทานเลี้ยงดูได้รับประทานอาหารพวก ผัก
6. เด็กที่ทานเลี้ยงดูได้รับประทานอาหารพวก ผลไม้

ในการวัดความถี่ในการรับประทานอาหาร ประเภท เนื้อ ไข่ ผัก ผลไม้ ซึ่งแบ่งความถี่ของการรับประทานออกเป็น 3 ระดับ คือ ได้รับประทานบ่อย (6-7 ครั้ง/สัปดาห์) ได้รับประทานเป็นบางครั้ง (3-5 ครั้ง/สัปดาห์) ได้รับประทานน้อย (1-2 ครั้ง/สัปดาห์) และมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ได้รับประทานบ่อย (6-7 ครั้ง/สัปดาห์)	ได้ 3 คะแนน
ได้รับประทานเป็นบางครั้ง (3-5 ครั้ง/สัปดาห์)	ได้ 2 คะแนน
ได้รับประทานน้อย (1-2 ครั้ง/สัปดาห์)	ได้ 1 คะแนน

7. การปรุงอาหารให้เด็กรับประทาน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ท่านปรุงอาหารเองทุกมื้อ	ได้ 3 คะแนน
ท่านปรุงอาหารเองเป็นบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
ท่านซื้ออาหารสำเร็จไม่ได้ทำเอง	ได้ 1 คะแนน

8. เด็กได้รับการชั่งน้ำหนักมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

อย่างน้อย 1 ครั้งในเวลา 3 เดือน	ได้ 3 คะแนน
อย่างน้อย 1 ครั้งในเวลา 6 เดือน	ได้ 2 คะแนน
อย่างน้อย 1 ครั้งในเวลา 12 เดือน	ได้ 1 คะแนน

9. เด็กที่ทานเลี้ยงดูมีน้ำหนักเทียบกับอายุ ซึ่งมีเกณฑ์คือปกติ (ไม่ขาดสารอาหาร) ขาดสารอาหารระดับ 1 ขาดสารอาหารระดับ 2 และขาดสารอาหารระดับ 3

ในการวิจัยผู้วิจัยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

เด็กปกติ (ไม่ขาดอาหาร)	ได้ 3 คะแนน
เด็กขาดอาหาร ระดับ 1	ได้ 2 คะแนน
เด็กขาดสารอาหารระดับ 2 + 3	ได้ 1 คะแนน

1) เด็กที่มีอายุ แรกเกิด - 12 เดือน

เด็กได้นอนพักผ่อนมาก	เด็กได้นอนมากกว่า 14-16 ชั่วโมง	ได้ 3 คะแนน
เด็กได้นอนพักผ่อนปานกลาง	เด็กได้นอน 12-14 ชั่วโมง	ได้ 2 คะแนน
เด็กได้นอนพักผ่อนน้อย	เด็กได้นอนน้อยกว่า 12 ชั่วโมง	ได้ 1 คะแนน

2) เด็กที่มีอายุ 12 - 24 เดือน

เด็กได้นอนพักผ่อนมาก	เด็กได้นอนมากกว่า	12-24 ชั่วโมง	ได้ 3 คะแนน
เด็กได้นอนพักผ่อนปานกลาง	เด็กได้นอน	10-12 ชั่วโมง	ได้ 2 คะแนน
เด็กได้นอนพักผ่อนน้อย	เด็กได้นอนน้อยกว่า	10 ชั่วโมง	ได้ 1 คะแนน

3) เด็กที่มีอายุ 2-5 ปี

เด็กได้นอนพักผ่อนมาก	เด็กได้นอนมากกว่า	8-10 ชั่วโมง	ได้ 3 คะแนน
เด็กได้นอนพักผ่อนปานกลาง	เด็กได้นอน	6 - 8 ชั่วโมง	ได้ 2 คะแนน
เด็กได้นอนพักผ่อนน้อย	เด็กได้นอนน้อยกว่า	6 ชั่วโมง	ได้ 1 คะแนน

3.5.2.2 พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ด้านการดูแลสุขภาพ ประกอบไปด้วย
ข้อคำถามดังต่อไปนี้

1. ท่านอาบน้ำให้เด็กกี่ครั้งต่อสัปดาห์ ในการวัดผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้
คะแนน ดังนี้

มากกว่า 7 ครั้ง/สัปดาห์	ได้ 3 คะแนน
7 ครั้ง/สัปดาห์	ได้ 2 คะแนน
น้อยกว่า 7 ครั้ง/สัปดาห์	ได้ 1 คะแนน

2. ท่านใช้สบู่ชนิดใดอาบน้ำให้เด็ก ในการวัดผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้คะแนน
ดังนี้

ใช้สบู่สำหรับเด็ก	ได้ 3 คะแนน
ใช้สบู่สำหรับเด็กบ้าง สบู่สำหรับผู้ใหญ่บ้าง	ได้ 2 คะแนน
ใช้สบู่สำหรับผู้ใหญ่	ได้ 1 คะแนน

3. ท่านสระผมให้เด็กกี่ครั้งใน 1 สัปดาห์ ในการวัดผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้
คะแนนดังนี้

มากกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์	ได้ 3 คะแนน
1 ครั้ง/สัปดาห์	ได้ 2 คะแนน
น้อยกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์	ได้ 1 คะแนน

4. ผ้าเช็ดตัวที่ใช้เช็ดให้เด็ก ใช้ผ้าเช็ดตัวอย่างไร ในการวัดผู้วิจัยมีเกณฑ์การ
ให้คะแนน ดังนี้

เป็นผ้าที่ใช้เฉพาะสำหรับเด็ก	ได้ 3 คะแนน
เป็นผ้าเช็ดตัวที่ใช้ร่วมกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่	ได้ 2 คะแนน
เป็นผ้าเช็ดตัวที่ใช้ของผู้ใหญ่	ได้ 1 คะแนน

5. ท่านให้เด็กนอนหลับวันละกี่ชั่วโมง (ทั้งกลางวันและกลางคืน) ในการ
วัดผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 1) เด็กที่มีอายุ 12 เดือน - 24 เดือน
 - เด็กได้นอน 12-14 ชั่วโมง ได้ 3 คะแนน
 - เด็กได้นอน 10-12 ชั่วโมง ได้ 2 คะแนน
 - เด็กได้นอนน้อยกว่า 10 ชั่วโมง ได้ 1 คะแนน
- 2) เด็กที่มีอายุ 2-6 ปี
 - เด็กได้นอน 10-12 ชั่วโมง ได้ 3 คะแนน
 - เด็กได้นอน 8-10 ชั่วโมง ได้ 2 คะแนน
 - เด็กได้นอนน้อยกว่า 8 ชั่วโมง ได้ 1 คะแนน

6. เมื่อเด็กมีไข้ท่านทำอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) มีคำตอบดังนี้

- 1) เช็ดตัวเพื่อลดไข้
- 2) ให้ดื่มน้ำมาก ๆ
- 3) ให้รับประทานอาหารอ่อน ย่อยง่าย

ในการวัดผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูกทั้ง 3 ข้อ	ได้ 3 คะแนน
ตอบถูก 2 ข้อ	ได้ 2 คะแนน
ตอบถูก 1 ข้อ ลงไป	ได้ 1 คะแนน

7. เมื่อเด็กท้องเสียท่านทำอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) มีคำตอบดังนี้

- 1) ให้เด็กกินสารละลายน้ำตาลเกลือแร่
- 2) ให้อาหารพวก โจ๊ก ข้าวต้ม
- 3) งดนมผสม หรือลดปริมาณเหลือครึ่งเดียว

ในการวัด ผู้วิจัย มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบถูกทั้ง 3 ข้อ	ได้ 3 คะแนน
ตอบถูก 2 ข้อ	ได้ 2 คะแนน
ตอบถูก 1 ข้อ ลงไป	ได้ 1 คะแนน

3.5.2.3 พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ด้านการป้องกันโรค มีคำถามดังนี้

1. เด็กที่ท่านเลี้ยงดูได้รับวัคซีนป้องกันโรค หรือไม่ ถ้าเคยได้รับวัคซีนอะไร

ในการวัด ผู้วิจัย มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เด็กได้รับวัคซีนครบทุกอย่างตามเกณฑ์ ได้ 3 คะแนน

เด็กเคยได้รับวัคซีน แต่ไม่ครบทุกอย่างตามเกณฑ์ ได้ 2 คะแนน

เด็กไม่เคยได้รับวัคซีนเลย ได้ 1 คะแนน

2. หากท่านไปเยี่ยมเพื่อนบ้านป่วย ท่านพาเด็กไปด้วยหรือไม่

ในการวัด ผู้วิจัย มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่เคยพาไป ได้ 3 คะแนน

พาไปเป็นบางครั้ง ได้ 2 คะแนน

พาไปทุกครั้ง ได้ 1 คะแนน

3. ก่อนเตรียมอาหารให้เด็กท่านทำอย่างไร

ในการวัด ผู้วิจัย มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ล้างมือทุกครั้ง ได้ 3 คะแนน

ล้างมือเป็นบางครั้ง ได้ 2 คะแนน

ไม่ได้ล้างมือ ได้ 1 คะแนน

4. เมื่อท่านเป็นไข้หวัดท่านทำอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ท่านพยายามอยู่ห่างจากเด็ก

ไม่ไอจามรดเด็ก

รีบรักษาให้หายโดยเร็ว

ในการวัด ผู้วิจัย มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบถูกทั้ง 3 ข้อ ได้ 3 คะแนน

ตอบถูก 2 ข้อ ได้ 2 คะแนน

ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน

5. ท่านกำจัดอุจจาระเด็กด้วยวิธีใด

ในการวัด ผู้วิจัย มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

โดยการนำไปทิ้งในส้วม ขุดหลุมฝังทุกครั้ง ได้ 3 คะแนน

โดยการนำไปทิ้งในส้วมเป็นบางครั้ง ได้ 2 คะแนน

โดยนำไปทิ้งโดยไม่ขุดหลุมฝัง ได้ 1 คะแนน

3.5.2.4 พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ โดยมีคำถามว่า
ภายใน 1 เดือน ที่ผ่านมาท่านมีพฤติกรรมต่อไปนี้กี่ครั้ง

1. ท่านปล่อยให้เด็กเล่นโดยไม่มีคนดูแล.....ครั้ง

2. เด็กที่ท่านเลี้ยงดูมีแผลฟกช้ำครั้ง
3. เด็กที่ท่านเลี้ยงดูเคยตกจากที่สูง.....ครั้ง
4. เด็กที่ท่านเลี้ยงดูเคยถูกของมีคมบาดครั้ง
5. เด็กที่ท่านเลี้ยงดูเคยได้รับอุบัติเหตุอื่น ๆ (ระบุ).....ครั้ง
6. ท่านพาเด็กไปรับการรักษาพยาบาลจากการเกิดอุบัติเหตุ.....ครั้ง

ในการวัด ผู้วิจัย มีแนวทางการให้คะแนนดังนี้

มีพฤติกรรม 0 ครั้ง/เดือน ให้ 3 คะแนน

มีพฤติกรรม 1-5 ครั้ง/เดือน ให้ 2 คะแนน

มีพฤติกรรมมากกว่า 5 ครั้ง/เดือน ให้ 1 คะแนน

3.5.2.5 พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็ก อายุ 0-5 ปี ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ โดยมีข้อคำถามว่าท่านปฏิบัติต่อเด็กในเรื่องต่อไปนี้ สัปดาห์ละกี่ครั้ง

1. ท่านพาเด็กเดินเล่นเพื่อพบปะสังสรรค์กับเพื่อนบ้าน.....ครั้ง
2. ท่านปล่อยให้เด็กรับประทานอาหารเอง.....ครั้ง
3. ท่านร้องเพลงเท่กล่อมให้เด็กนอน.....ครั้ง
4. ท่านฝึกให้เด็กขับถ่ายอุจจาระให้เป็นเวลา.....ครั้ง
5. เด็กที่ท่านเลี้ยงดูได้เล่นของเล่น.....ครั้ง
6. ท่านพูดปลอบโยนเด็ก เมื่อร้องไห้.....ครั้ง
7. ท่านให้เด็กเก็บของเล่นเมื่อเล่นเสร็จ.....ครั้ง

ในการวัด ผู้วิจัย มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีพฤติกรรม บ่อย (4-7 ครั้ง/สัปดาห์) ได้ 3 คะแนน

มีพฤติกรรมเป็นบางครั้ง (1-3 ครั้ง/สัปดาห์) ได้ 2 คะแนน

ไม่เคยมีพฤติกรรม (0 ครั้ง/สัปดาห์) ได้ 1 คะแนน

3.5.2.6 พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กไทย โดยถามความถี่ในการแสดงพฤติกรรม ต่อไปนี้

1. ท่านสอนให้เด็กแบ่งของเล่นให้เพื่อน.....ครั้ง/สัปดาห์
2. ท่านเล่านิทานเพื่อสอนเรื่อง บาป บุญ คุณ โศภให้เด็กฟัง.....ครั้ง/สัปดาห์
3. ท่านพาเด็กไปถวายภัตตาหารพระ.....ครั้ง/สัปดาห์
4. ท่านพาเด็กไปดักบาตรตอนเช้า.....ครั้ง/สัปดาห์
5. ท่านสวดมนต์ให้เด็กเห็น/พาเด็กสวดมนต์ก่อนนอน.....ครั้ง/สัปดาห์
6. ท่านพาเด็กไปเล่นร่วมกับกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน.....ครั้ง/สัปดาห์

7. ท่านหรือคนในบ้าน คัดสุราให้เด็กเห็น.....ครั้ง/สัปดาห์
8. ท่านหรือคนในบ้านสูบบุหรี่ให้เด็กเห็น.....ครั้ง/สัปดาห์
9. ท่านให้เด็กเอาของเล่นไปคืนเพื่อน.....ครั้ง/สัปดาห์
10. ท่านสอนให้เด็กทิ้งเศษขยะลงในถัง.....ครั้ง/สัปดาห์

ในการวัด ผู้วิจัย มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

แสดงพฤติกรรม บ่อย (4-7 ครั้ง/สัปดาห์)	ได้ 3 คะแนน
แสดงพฤติกรรมเป็นบางครั้ง (1-3 ครั้ง/สัปดาห์)	ได้ 2 คะแนน
ไม่เคยแสดงพฤติกรรม (0 ครั้ง/สัปดาห์)	ได้ 1 คะแนน

3.5.3 ระดับของการวัดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

เนื่องจากตัวแปรที่นำมาคำนวณวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนตัวแปรที่นำมาคำนวณจะต้องมีระดับไม่ต่ำกว่า Interval Scale ถ้าไม่ถึงระดับ Interval Scale ก็จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในรูปที่อนุโลมให้ใช้ได้ ได้แก่ การเปลี่ยนระดับตัวแปรที่เป็น Nominal Scale และ Ordinal Scale ให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยกำหนดค่าต้องการ หรือมีความสำคัญให้เป็น 1 ค่าที่ไม่ต้องการ หรือมีความสำคัญน้อยให้เป็น 0 ในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรค่ามีดังนี้

ชื่อตัวแปร	ความหมาย	ระดับการวัด
Sex	เพศของผู้สูงอายุ (Dummy Variable หญิง = 1, ชาย = 0)	Nominal Scale
EDU	ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุ (Dummy Variable ได้เรียนหนังสือ = 1, ไม่ได้เรียนหนังสือ = 0)	Ordinal Scale
STA	สถานภาพสมรสของผู้สูงอายุ (Dummy Variable สถานภาพสมรสคู่ = 1, สถานภาพสมรสเดี่ยว = 0)	Ordinal Scale
Exp	ประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กของผู้สูงอายุ (Dummy Variable มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็ก = 1, ไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็ก = 0)	Nominal Scale
F1	ลักษณะของครอบครัว (Dummy Variable ครอบครัวชาย = 1, ครอบครัวเดี่ยว = 0)	Nominal Scale

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) อบรมผู้วิจัย ซึ่งเป็นบัณฑิตอาสาสมัครที่เคยปฏิบัติงานในชนบทจำนวน 3 คน ชี้แจงวิธีการสัมภาษณ์ และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2) ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยออกเก็บข้อมูลในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด
- 3) รวบรวม ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.2 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1-30 กันยายน 2539

3.7 การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 การประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่ได้จะนำมาประมวลผลในเครื่องคอมพิวเตอร์ตามคู่มือลงรหัสข้อมูล

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the social science) ในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อแสดงการกระจายของข้อมูล และเพื่อทราบลักษณะการกระจายของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
- 2) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ 2 ตัวแปร (Bivariate relationship) ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product Moment correlation) ระหว่างตัวแปรที่ต้องวัดด้วยช่วงสเกล หรืออัตราส่วนสเกล หรือการแปลให้ตัวแปรอยู่ในระดับนามสเกล (Nominal scall) เป็น Dummy variable 0, 1) ความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทดสอบได้ด้วย T-test สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}$$

r_{xy} = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

n = จำนวนคู่

x = ค่าของตัวแปรชุดที่ 1

y = ค่าของตัวแปรชุดที่ 2

(สำเนา จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2536 : 405-408)

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate relationship) ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อทดสอบปัจจัยบางประการ เช่น ปัจจัยผู้สูงอายุ ปัจจัยการรับรู้ การเลี้ยงดูเด็กของผู้สูงอายุ ปัจจัยทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของผู้สูงอายุ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งมีตัวเดียว รูปแบบของสมการถดถอยพหุคูณเส้นตรง เพื่อใช้ในการพยากรณ์ค่าตัวแปรตาม (y) เมื่อทราบค่าต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระ (x) k ตัว ซึ่งมีลักษณะสมการดังนี้

สมการในรูปของคะแนนดิบ

$$y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_kx_k$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + \dots + B_kZ_k$$

(สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2536 : 422-423)